

„Nebūtina daug šnekėtis – chirurgas ištiesia ranką, aš paduodu instrumentą“

Dalia Smagurauskaitė kalbina Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės operacinės slaugytoja-instrumentatorę Dalią Dirsieneį.

Slaugytoja-instrumentatorė Dalia Dirsieneį (dešinėje)

Pavykusi operacija yra darnaus operacinės komandos darbo rezultatas, todėl operacinės slaugytoja-instrumentatorė Dalia Dirsieneį pabrėžia, koks svarbus šiame darbe yra bendradarbiavimas ir slaugytojo-instrumentatoriaus žinios: „Žinodama chirurgo veiksmų seką, žinau, ir koks instrumentas chirurgui bus reikalingas. Todėl tikrai dažnai pasitaiko, kad vienas kitą suprantame be žodžių.“

Kas paskatino rinktis operacinės slaugytojo-instrumentatoriaus profesiją?

Mane nuo seno žavėjo chirurgija, todėl dar studijuodama bendrosios praktikos slaugos specialybę Vilniaus kolegijoje, jau žinojau, kad noriu specializuotis ir dirbti arba anesteziste, arba operacinės slaugytoja-instrumentatore. Labai norėjau dirbti su chirurginiais instrumentais, tad nedvejodama pasirinkau šią specializaciją ir labai tuo džiaugiuosi. Vos pabaigusi studijas pradėjau dirbti Respublikinėje Vilniaus universitetinėje ligoninėje (toliau – RVUL) bendrosios praktikos slaugytoja Ortopedijos skyriuje, o pastaruosius penkerius metus dirbau slaugytoja-instrumentatore per ortopedines operacijas.

Nuo ko prasideda Jūsų darbas, kaip ruošiatės operacijai?

Atėjusi į operacinę privalau patikrinti, ar visos operacijai naudojamos priemonės ir instrumentai yra steriliūs, ar nepasibaigusi sterilizacijos galiojimo data. Tada pasiimu konkrečiai operacijai skirtą instrumentų rinkinį ir jį išdėliuju ant tam paruošto staliuko su ratais. Dėlioti instrumentus pradedu sulaukusi skambučio, kad pacientas tikrai bus atvežtas į operacinę. Taip pat turiu numatyti, kokių priemonių gali prireikti papildomai, kad per operaciją operacinėje dirbantiems kolegoms nereikėtų skubėti jų ieškoti saugykloje – vykstant operacijai, slaugytojas-

instrumentorius operacinės palikti negali. Pasiruošimo operacijai trukmė priklauso tiek nuo operacijos tipo, tiek nuo slaugytojo-instrumentoriaus patirties. Pavyzdžiui, pasiruošti protezavimo operacijai reikia maždaug 30 minučių.

Kartais atrodo, kad per operaciją instrumentuojant Jūs ir chirurgas vienas kitą suprantate be žodžių. Ar tai tiesa?

Toks glaudus chirurgo ir slaugytojo-instrumentoriaus darbas atsiranda tik kartu dirbant ne vienerius metus. Tačiau ne mažiau svarbu ir slaugytojo-instrumentoriaus žinios – turiu puikiai išmanyti kiekvienos operacijos, kurioje instrumentuoju, eigą. Žinodama chirurgo veiksmų seką, žinau, ir koks instrumentas chirurgui bus reikalingas. Todėl tikrai dažnai pasitaiko, kad nebūtina daug šnekėtis – chirurgas ištiesia ranką, o aš paduoju tuo metu jam reikalingą instrumentą. Bet, kaip minėjau, reikia įdirbio, tikrai ne po pirmos operacijos atsiranda toks vienas kito supratimas. Ne paslaptis ir tai, kad vienam chirurgui gali labiau patikti vienas instrumentas, kitam – kitas, todėl laikui bėgant tokias detales įsimename ir stengiamės prisitaikyti prie chirurgo poreikių.

Ar slaugytojas-instrumentorius glaudžiai dirba tik su chirurgu?

Mes esame chirurgų rankos, o mūsų rankos ir kojos yra operacinės slaugytojo padėjėjai, nes prasidėjus operacijai mums palikti operacinės negalima. Pavyzdžiui, pasikeitus operacijos eigai, slaugytojo padėjėjai mums turi atnešti instrumentą, kurio prireikė. Jie taip pat paduoda ir priemones, kurių pritrūksta, tokias kaip skareles, siūlus ir kt. Be to, mes dirbame šalia įvairios medicininės įrangos, pavyzdžiui, anestezijos aparato, todėl, pastebėjusios, kokius nors pasikeitimus, informuojame kolegas. Esame komanda, todėl turime bendrauti tarpusavyje, vienas kitą palaikyti ir padėti.

Paruošiate instrumentus, instrumentuojate per operaciją. Ką turite daryti operacijai einant į pabaigą?

Operacijai einant į pabaigą turime suskaičiuoti instrumentus: natūralu, kad kiek instrumentų turėjome operacijos pradžioje, tiek jų privalome turėti ir po operacijos. Negalime nė vieno instrumento „praganyti“. Taip pat turime suskaičiuoti vadinamąsias skareles ir adatas, nes pasitaiko, kad nukrenta ant žemės. Viską suskaičiavus ir įsitikinus, kad nieko netrūksta, chirurgas užveria žaizdą ir baigia operaciją, o mes instrumentus vežame į plovyklą. Panaudoti chirurginiai įrankiai būna dezinfekuojami, plaunami, sukomplektuojami į rinkinius, vežami sterilizuoti, tada užkljuojami galiojimo datą žymintys lipdukai ir rinkiniai paliekami saugojimo patalpoje iki kitos operacijos.

Per operaciją naudojami instrumentai

Ar instrumentavimas skiriasi priklausomai nuo operacijos pobūdžio, ar slaugytojas-instrumentatorius be specialaus pasiruošimo gali dirbti bet kurioje operacinėje?

Žinoma, pereinant iš vieno skyriaus į kitą keičiasi operacijos specifika, instrumentai, kartais net ir instrumento padavimo būdas, kampas ir kt. Todėl keičiant skyrių, reikia specialaus pasiruošimo. Tiesa, aš dirbu su planiniais pacientais, todėl visada iš anksto žinau, kokia operacija laukia, ir galiu jai pasiruošti. Su skubiais pacientais dirbantiems kolegoms tenka instrumentuoti, esant pačioms įvairiausioms operacijoms, nes į ligoninę atvežtas žmogus laukti negali. Tokiais atvejais slaugytojui-instrumentatoriui padeda operuojantis gydytojas, nurodymas, kokio instrumento jam reikia.

Kokių asmeninių savybių reikia norint būti slaugytojas-instrumentatoriumi?

Manau, kad pirmiausia reikia drąsos – juk darbas vyksta operacinėje, šalia chirurgo, tad slaugytojas-instrumentatorius tikrai susiduria su pjūviais, žaizdomis, krauju. Reikia labai stipraus atsakomybės jausmo. Taip pat slaugytojai-instrumentatoriai turi būti rūpestingi ir atidūs detalėms, lankstūs ir prisitaikantys prie chirurgo poreikių. Žinoma, reikia ir atsparumo stresui, gebėjimo išlikti ramiam, esant sudėtingoms situacijoms.

Mūsų darbas sunkus tiek fiziškai, tiek psichologiškai, pasitaiko sunkių pacientų ir įtemptų situacijų. Be to, slaugytojo-instrumentatoriaus darbas turi tam tikrų aspektų, apie kuriuos su medicina nesusijęs žmogus nė neįtartų. Kaip minėjau, per operaciją mes negalime palikti operacinės ar kada užsimanę nueiti į tualetą ar atsigerti vandens. Visada turime prašyti, kad ateitų kitas slaugytojas-instrumentatorius ir pavaduotų kelias minutes.

Be to, kiti operacinės komandos kolegos daugiau bendrauja su pacientu, o mes „bendraujame“ tik su instrumentais, todėl reikia ir tam tikro charakterio. Manau, kad šiai profesijai reikia pašaukimo.

Kas šiame darbe Jums teikia didžiausią džiaugsmą?

Į darbą visada einu noriai. O labiausiai džiaugiusi gerais operacijos rezultatais – kai gydytojai pasidalija žinia, kad žmogus po sunkios operacijos jau išleistas namo.